

عدد : ۲۳ — ۷۱ (ایکنجی سنه) ۷ : ربیع الاخر ۱۳۱۸ جمعه ۲۱ : تموز ۱۳۱۶ ۳ : تموز ۱۹۰۰ (ایکنجی جلد)

ارتقا

(ارتقا) نك استانبول و طشره
ایچون بر سنه لك آونسی ۳۲
غروشدردر . پوسته بولی مقبولدر .
مصالحی بالجملة ارباب قلمه آچیقدر . هر انی قلم
طوتان یازده بیلیر . هرکری باب عالی
حاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

Journal illustré IRTIKA

ادبیات . فنون عسکریه و بحریه .
وناریع و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعہ و اکثیفه لی فقراندن
ماحت مصور جریده در . هر نوع خصوصات
ایچون غرقه نك مدیری طاهر بکه مراجعت اولنور

Bureaux: 40, rue de la Sublime-Porte,
(Imprimerie Tahir bey) Stamboul.

شمذیلک جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

تمایل جو قدر اول حوری صفاته ..
اولان بو قدر سزاهنج التفاته ..
بدل برالتغای بر حیاته ..
« اوشوخ واز یانده اعتبارم »
« دیمک دنیا به قارشى بختیارم »
تمایل ورد امید شبام ..
§

تو کندی قلدى هیچ اضطرارم ..
دیم آرتق جهانده بر عذارم ..
§
« اوشوخ واز یانده اعتبارم »
« دیمک دنیا به قارشى بختیارم »

غزل

ایدوب جور و جفا بن عاشق ناشادایدن سنسک
بوسونمز آتشی قلبیده آمایقادی سنسک!
مروت کوردم سن دنجفادن عشوه دن باشقه
بی آلام غمتله بوکون بریاد ایدن سنسک!
نصل سندن شکایت ایتمی ای یار بی پروا؟
درودمه بنای غمخنی بنیاد ایدن سنسک!
خراب اولدی وجودم حسرتکه باری رحم ایله
بوسونمز آتشی قلبیده آمایقادی ایدن سنسک

شوارى زاده : حمدى

- ارتقا -

سوزشلى سوزشلى سويليورسكز. اینن
غریبه کزى دلدار بیوفا کزده تاثیر ایتدیره
بیلرسه کز بختیار سیکز .

تیاروده ...

برکولو قیافته منقولر
دوار الدنکه یوماقلر
وجها کورونور اگر چه مسرور
سوداسنى قلب ایچنده صاقلار

معصوم ، چیچک قدردنه تازه
بر عاشق وار غریب ونالان
هیج باقیور اوله تونیا زه
سوداسی ده عشوه سنده پنهان

عشقک دها مبتدی کندی
مهلك کورینور بلای عشق
معصوم ادای دلپسندی
کوش ایتمه بر ندای عشق
§
« سود سنى ای لطیف دلبر
یاد ایله براز بو آشتانی »

قیز ناز ایدرک بوشمرى سويلر :
« علده اولوریم نه نای (!!) »
§
اولمازیم آه صوکره بریاد
عشقک بکا هر زمان موقت
عاشق ایدیور بودمه فریاد !!
قیز کوستریور نگاه رقت !!

§
الدن آتیلر بوتون یوماقلر
« سود سنى ...! » دیر فغانه باشلار
بردن بره برلشیر دوداقلر
هرلیده بر ترانه باشلار
§
مربوط ایکی دست دستاله
هر جلوه ایدر بر عشقی ایما
باقدجه لطیف اولان شوحاله
اصوات دیوردی « حویلا ... حویلا ...! »

§
سودالر ایچنده محنت افکن
خامه یته بر اثر قازاندی
کلمی بکا اویاردیرکن
بخت کبی پردلر قاباندی !!

محمد جلال

آثار مشهوره

روزنامه خاطر اتمدن

— اوکا —

سنی دوشونمکده بیله باشقه بلذت وار .
حقیقته ایسه آرتق اورقاج نظری معار -
فهلرک ، رعشه لک یاد کزنی قاله آلینایم .
اویاد کزینک قلبیده اویاندیردینی امیدلره
وداع ایتمه خلاصه بوتون بولری اونوتمالی
دکی ؟

باق شیمدی سن باشقه بن باشقهیم ، بر نقشه
وارکه تسلسلا بکا مربوط بولونیورسک ،
فقطینه دیگر رجعت وارکه آرازمه شایسته
تحریرم بر پرده چکلمشدر . بومانلره رغما
آرتق سنی اصلا حرم جانم عدا ایدم . بلکه
بن حیات قلبیه منه لکله کللی مهاجم سن سک .
لکن بوتون مواقع ، بوتون بوا مید شسکن
ماجرا ... سنک بر نظره قیمتدارک اوکنده
یک قوتسز قالیورلر . بومشکلات قارشوسنده
یاشایان ، ترمه سن او نگاه تسلیمیت بی تام
برهنکائی خرابده محو اولورکن طوتیور ؛
ایچنه یو وارلنقده اولدین کرداب یأس
وضجرتدن چقاریور ، دیورکه : اوو ..
بن بوکا راضی دکم .. کودیورسک یا ؟ بکا
سن تکلیف ایدلینجه عمرمه بشقه برارک
قبول ایدم .. سن بوکافانق ایکن بوسرز نشلر
نه اوله جق ؟

آه بیلریمسک ؟ سامعه مده روحخواز
بر موسیقی قدرشواوازه خیالات تکرر ایتدکجه
بن نلر حس ایدیورم ؟ بواق نخل ساکت
بر منظره سنبلی ایله تزه سن سالتکی وسیع
بر دائرة بر سعادت کسیدلیور . کوجکدنبری
بر مرارت متادی آلتده ازیلن ، زهرلی
دوشونمجلر ایچنده بریشان اولان فکرم بو
دائرة فحش آبا دده بوش بوش دیریلیور ،
ترمین ، ضعیف بر قوشجنز کی بلوطدن
بلوطه اوچوشدکجه : اوت ، ایشته بورنوع
امید سزلکله : بوق بره ترویج ایدیور . بو
تنبشده هنوز بر نتیجه بوقکده قرار ویره بیلر سک
دیور ، بخصوص ... بوراسنی کیزلیجه
حقیف برسله تکرار ایدم : اویله بویله
بونی ناهجل کوریور .. بنم یأسمدن اندیشه
ایلهور . اوشوحنه ماجرا ده الکاجزدکلی ؟
باق الک بویوک قهرمانلر قدر حائر تمانت . سن
ایسه یک جابق بورولدک .. اوکا احساس امید
سنک وظیفه ایکن شیمدی اوندن امید
دیانتک روامی ؟ تسلی بلکه دیکک نقطه سندن
منتظر هر حال ، بو انتظاری بویله بر زبونی
ما بوسانه ایله بوشه چقارمق نه دیککد ؟ آرتق
ایچه فرق ایتدکله : سنک اوفق بر اندیشه ک
اونکچون بر یأس بحسب ؛ اتحاد امیده متوقف
بر ماجرای معلومانده بر شکسته دلی نه دن
تباہ ایتمی ؟ بیچاره برهنه در کریان ،
بریشان . سن مضطرب اولدکجه اویتیور ؛

سن بیتورم دیدکجه اوکیم بیلر نه بجرانلر
کجریور . آرتق اوشمه بار نظر لر ایتدنه بو
صفرای یأس بیدار اوله سین .. اونک ولنه
جسمی محو ایتک سنجه ره هیچ ایکن شوخ حقیف
آلام ایچون بر دفعه حق کولک کران بر شیمی ؟
شیمدی ثابت بر قرارم واردی .
آرتق صفوت روحک ششمه مسحور بیتی
آجه جم . آگاه مواجهه مزی بر شکل وصال
استقبالی تخطیر ایتدیرمک صورته
کوستره جکم . تسلی ویره جک و امید آله جم .
بن بوکون حاکم آمال و قلم اوله عشقک هنوز
حالت انکشافده مرار ماته کیرمش بر ایتلای سائق
طبیعتدن عبارت اولدینی بیلورم و یانا برلسی
یمکن اولمایان بر قیز ایچون بو خسران انکیز تالما ت
قلیه نیک یک بی سودا اوله جفته ده واقفم و ایشته
بندن بویله اسیر که نه رک بویله ورلیه رک
اوز افلاشان بر دلدار ایچون یته امیدلر ایجادیله
اوغراشیورم ! نیچون ؟ بوزمانه قدر کوزم
اوکنده دوران ایدن کرداب ششونات
وووقعات یک اعلا اثبات ایله دیکره بر ایکی مزی
تحدید ایلین دائرة بر برینه اصلا بکرمه
واصلا یا قلاشماز . بویله یکدیکرینه یا باغی
اولان دائرة حیات داخلدن هیچ بر کر زکاه
موجود دکلکه اوته طرفه کجه بیلیمک ممکن
اولسون ...

بو مواقع جدأ طاقا براندازدر ..
بونلره مقابله ایدم بیلیمک ایچون بن نه خالده
ونه ده استقباله صاحب عزم و منات اوله .
میهمن .. هیچ بر شعله امید ساحه استقبالمک بو
نقطه سنی تنور ایدمه یور ؛ هر حالده بر حقیقت
مده شه وارکه ، بو ، کون کبی اشکاردر ؛
اوده مکانشلر ق ...

آه ! ای امید مذهب .. ای خلیا جینی*
نوم مسعود .. بکا حقیقتک یک زهرلی امکا -
نسل نقلر ایچنده تصویر ایتدیک بو کیفیتی بویله
امید آور بر شکله دارا ایتکله نه قازانیورسک
بیلیمکه ... هب امید ایتدکجه غلیانی* خالده
بر انتباه ناقابل مقاومت حصوله کللیور ،
اوامیدلر مستور ظلام ادبیت اولمش برهولای
ناکامک اوسته ساخته تسلیمیتلر ، امکا ت
سرریور ، بوسریلمش امیدلر آلتده او قدر
مدش بر حقیقت مدفوندرکه برکون کلوبده
بوستره ساخته کی آتته صاقلانان حقایقه مطلع
اولق تلمکسنی دوشونمکده فکرم طوتوشیور
قلم اریور ، وجودم خراب اولیور .. لکن
بر جوجفک بعضا دانغین مسرتلی بر زمانده
الدنک اویونچاقلری بر جانی قوقله فرضنه
قدر چیقمه سی قیلندن بنده او الدادلق ایچون
ایجاد ایتدیکم جانسز امیدلره بروح اقسام
انکیز عطف ایدمه رک صانکه بوتون سادات
استقبالم تالیشته اولانجه وضع تسلیمیتلره بکا
نکران امشالر کی بر محظوظیت روحیه حس
ایدر و بو کندی عللمده وجود بولش
خیال لزه یته کندی امن قلبمک صفوتیه
ایلم .. اوح بی حیانه برطایدن امیدلر ایتته
بو قدر ضعیف . ایشته بو قدر دنکدرلر .
بوصولفون ، دوشکون امیدلر آرقه سندن
یورولق بیلیمز بر قوش کبی اوچیور ،
یورولونجه دیکلمک دکل یته قوشمق متادی
بویله بی نصیب برعر آرقه سندن سیران ایتک
ایسته یورم . بن مسعود اولق نخل ایتکله برابر
یوادی غرامده تباہ اولمیده کوزیدن
آیرمایورم فقط نه یالان سولهیم ، نجه ایکی
جهتده مساویدر . ذاتا بو آنه قدر بیک درلو
هیجانلر ایله ضبط اولومش روح عشقم بی
خراب ایتدی .. مسعود اوله سله بوسعدانده
بر رانجه موت طویله جق .. بدخت اولمغه
ناصل بته جکسم بختیار اولمغه ده بویله تباہ
اولا جم .. واسطه ، طریق آری فقط
نتیجه بر در ..

شیمدی بو صفر تلخ نومیدی ایچنده
اضطراب دوز المله زهرلیرکن شو ماجرای
عشق و صفوتی بر دها ذهنمن کجیرمکه
باشلادم . ایلک مهد عشق زه سیدی ؟
بونی دوشوندم ، بوغلان ابتدائی تعقیب
ایدن سته لک طیف هیجان و احتیاجه بردها

واقف اولوق بوقدر كونك حيات
قلبك زبده آلام وحسايي بيلمك
ايستدم ..

[مابدي وار]

حسين فحفي

ني وفا!

- آوام ناوون افندي -
اي شكوفه نوبهار ! كوربورسك :
هر آن وزمان اولديني كي شمدیده درين ،
عيق بر رقت قلب ايله وجه صاف و دلربا كه
بقور ، باقدقه اغلامدن كندي ضبط
ايدهيورم . سن ايسه هميات كه : الاءدكري
كوزلكي پنه اقلره عطف آتش دوربور
اوقات وساعاتي طالع خيالر ، صافاملر ،
سايو تصويرلره امرار ايايورسك ؟ امين
اوله كه : بوكون ؛ بويابان و حيايان ترتمه
نقدر مسعود ، نقدر مسرور كز ايسهك
بنده او قدر ني تاب ، ني مجال يوريور ، فقط
به سني دوشونمكدن بر آن خالي قالميورم .
سن ؛ ياپ يالكز الك مزهر مشجره لك ،
الك نظر فريب چاير لك ، الك مذهب نهرك
كز بده و رنور محلاي سیر و تماشايتدكه :
لك و نزه قلبي انصافسز ، مرحمتسز قيزلر
كي ايخيدور ، رخنه دار ايدبورسك !

آه ! بيلمك : سن ؛ بندن نيچون
مستمند ، مضطرب اوليور مشك كي متصل
سطح زمينده كليشي كوزل سربيلمش زاله دار
چيچكلى ياموق قدر بياض و يوشاق اللركه
آييمه دن قوباربور ، قوقلامدن بره فيرلايور ،
بونكه برابر قلب پر آلامى برقات دهارنجيده
ايمكه ملتذ اوليورسك ؟ يوقسه ماضيتك
صميمي محبتلري ، عاشقانه وعدلري ايكي
دقيقه لاق برذوق و مسرت ايجون پامال ايمكي
ايسبورسك ؟

عجيبا او آن مقدسى هيچ فكر ، نخطر
ايجورميسك ؟ بيليورم كه : چيچكدن چيچكه ،
نهالدين نهاله طبران ايدوب قوغغه چالشان
شوملون ، ظريف كلبلكر تقدى ايجون
جالدقلى حالده افسوس كه : سن - هيچ
برسب معقول ايجون - باغچلردن ، واديلردن ،
چارلردن طوليا يوب بره آتديك بديع ،
رقيق نازك چيچكلى زمين ، طومبول
آياقلاكه باصور ، و اووسيله ايله خده خاطر
و خالكدن چيقارمق ايسبورسك ؟ بو حال
ناثر اشتال ؛ سنك ايجون بيوك ، بك بيوك
روفا سزلق دلكي ؟ آرقق نهصامت ، ساكت
نه غمناك ، الماك دوركز ؛ شن وشاطر
اولكز كه : وجودي تخريب آتش و ايمكه
اولان آتش عشق محو و زائل اولسون .

اي نادره حسن و آن ؛ بنى ؛ بايغين
نكاهمكه ، خوش اندامكه نه ايجون پریشان
ايمك ايسبورسك ؟ بن سكا متاديا
يالورديغ و اظهار محبت ايتديكم حالده قلب
پاك صانكه طاشدن ، دميردن معمول ايش
كي به بكا بر نظره شفقت و مروت عطف
ايمك ايسه ميورسك ؟ كوربورسك كه : طبيعت
برسكون روحاني ايجنده خندان ايكن قرياد
دلسوزمندن باشقه هيچ برشي ايله مختل اوليور .
سني بالهكس بوندن شادوخرم اوليور مشك كي
هم خفيف خفيف بسم ايدبورمده ، چاغليانك
زمزمه دليرينه برطور مدھوشانه ايله نكه
انداز اوليور . يازق كه : به بكم موقت برزمان
ايجون اولسون - ايجيورسك ؟ اي وفا سز!
خير چين قيز ! قوه مابديه و معنويه مي شسته
پر قوشلر كي ازلك ، صارصك . بندن دها
نه ايسبورسك ؟ باقم ؛ بن ايجون دها نه
اشكنجه لر ، ناهيتلر ، نمشقتلر ايجاد و ابداع
ايمكه مشغون اوله جق - و بغير حق - انتقام
آلغه چالسه جقسك ؟ سن ، جان باقندن ،
وجود يقيمقندن هيچ برشي بيلميورسك ؟
اي ني وفا ! ..

تپه دئلي شيمان اندى زاده :

آدم رضا

تروت ، رفيقمز

رفيقمز مصور « تروت » غزنه سى بشقه
برشكل نوين و دلفريده اوله رق عرض بدار
ايمكه باشلامشدر . ولا سياسى ، علمى ،
صناعى ، تجارى ، زراعى حوادث بوميدين
ماعدات متوع و مفيد معلومات قيه و ادبياعطا
ايمك اوزره حيجمى توسيع ايده لك قارئين
كرامك آمال معارف و روايه لر به خدمت
ايلمشدر . ثانياً طشره قارئينه بر خدمت
مفتخره ده بولوق اوزره الى الان سوي آيونه
بدلى اولان ۱۸۰ غروشى نقداً ويا بولچه
ايله طوغريجه مطبعه به مراجعت ايدلك شرطيله
۱۳۰ غروشه تزييل ايلمشدر . رفيقمزك
بوتشبيج جداً عظيم برهمت معارف و روايه
محصوليدر .

نفاست طبع و تصاویری ايسه اشترار
بخش وجدان بر درجده اولديندن رفيقمزك
بوطر زلفر بيمده قايق عرفان و كالانى نشره
موفق اولسنى عن صميم القلب تمى ايدر و بويابده
اميد قوی بسليديكمزى بيان ايلرز .

— عينا —

دوداقلرى

— نجد عرفان بكه —

بعضاً دلربا برغنج نورسته كي بنه لشركه ،
بعضاً ياورو بر مرغ شسته پر كي تزه بهركه ،
بعضاً طالع بنه لكلى اوزرنده نشئدن ،
نوازشدن مركب بر تسم بلرهرك بتون شو-
خلاقيله ، بتون جاذبه ليله بك الهام شمر
ايدن - دوداقلرى ... او قدر ملتفت و بنه
دوداقلرى كه ايلك بهارك صوك زهره سى اولان
كلردن دها سوليدر و بتون شعر و عشقم
اونلرك طالع بنه لكلى ايلان ايدر . آه ؛
بو دوداقلر دلربا قيميدلر ايشلر ندمند چ اولان
معناي مهم بردلو آكلاشلمز كه ... بعضاً
اوزاقدن ، طالعى رتاثر سوداوى ايجنده
دوداقلرينه واله حيران باقاركن نظر خيالم
او كنده بر افاق شعر و غرام اچيله رق عقي
قلبيده غنوده طوران مرغ امل و اينايرو
مسروريته قادلري چيريار . اوچق ، باوق
فسح خيالك صاف دريلكلرنده پرواز ايمك
ايسر و بردن اوجار . اووخ ؛ اودقيقه دن
هر شئي ؛ اونونورم . حتى اونكله بر بر مزه
بيكانه اولديغمزى بيله فراموش ايدرك - كيم
بيلير نصل ، نه درلو بر حسدن نشأت ايدرده -
طالعى راميد مغنى ايجنده متصل دوشونورم .
نهرمى ديديكز ؟

مثلا : بوغاز ايجنك بر كوشدل آراسنده ،
بر لانه عشق و سودا كه اخلامور آغاچلرله
محاط كوچوك بر اودمانك سينه سزينده
كيزلنمش ، كوچوك باغچيسى صاف و بارلاق
چاقلرله مزين ، پشكاهنده كوچوك بر
دره جارى .

بوراده بويشلكلر ايجنده بولانسوداده
اونكله بن يالكز ايكيمز . . صاف وصمى
عشقمز كه هر آن نمجد ايدن - شيرينلكلى
ايجنده شاعرانه برصورنده يشايه جفز . نه بيوك
سعادت ؛ نه بركيجه ، رشب توبهار دلفروز
نصور ايدرمكه ماوى ساسيله ، نوار قريله ؛
لامعه پاش نجوميله بر عالم بهشتيدن نمونه !
بولطيف و بايغين بهار كيجه سنده اونكله بن ،
ينه ايكيمز بولانه سزين رباعيده ياپ يالكز !
او ، فراش نازنده زمزمات جوبار ايله خوابده
حضور و آرام ، بن لامبلك مرمتش ماوى
ضيارى آتنده اونك نامه يازديغم بي و ز نوين
قايه بر شعر پریشان ايله مشغولم . بر اراق -
كندمه داراك ايدمديكم بر حرك الحاسيله -
كاغدى بر طرفه آتام ، لامباني سوندير برم
بخرمى يارى آچهرك اوكنه اوطور برم .
بيسه كز ؛ بودقيقه ده هر طرف ساكدر .
كاه خفيف بر نفحه نسيم بي قرار اوراق
استجاري - اهتزاز كشيدهرك رخشه قلب

مثلو برسى ايشار ايدر . كاه عمر هر دم روان
كي آقان دره ، رهكدارنده كي چاقل طاشلرينه
چاربه رق بوغور كيجه نك سكون و آرامى
اخلاصه جاليدير . متعاقباً ينه برسكوت ، بر
سكون خواب آلود بو شب نيلكون بهارى
صميميله قوجاقلايه رق بتون طبيعت بومستى
آور سسزلكك آغوش نرمينده اوقويه
دالار . بن برمدت سكون شى ديدك كد نصكره
سياه توجه نظر ايدرم و بنه برهاله ايجنده
نمايان اولان قرك افاق ساكندن يوش يوش
يوكسلهرك خيوط اشعسك طاعيله طاعيله
كوچوك اقامتگاه كز امتداد بجه صاغدن صوله ،
صولدن صاغه رنورسيال وجود كتير دكلرنى
كوريرم . ينه بر دقيقه اولور كه بوزيالي برستيده
روحك چهره كلگوننده بر غبار متعوج
حائله تزه شمكه باشلارلر . بن بو حاله قارشى
آرق صبر ايدم . برمدن قالقار ، اونك ياشنه
ياقلاشهرق - دوداقلرى - خفيف برتوى
تماسيله - دوداقلرينه طوقونديريرم . او ،
اينايرو نمونوانه كوزلر . فقط ؛ كوزلى مستهزى
بر نظر - ستمكارانه ايله باقهرق بك ، ديمك
ايسر لر كه : - بز چيز كيمنى يز ، نيچون يزى
سوميورسك ؟ بودقيقه ده برطور دياكارانه
آلق اقتضا ايدر : سزده كوزلسكز ، سزى ده
سورم . ديرم و صكره اعتراف ايدرم : -
بك الهام شعر ايدن بو دوداقلدر . اووقت
بوينه دوداقلر ، خار بومعصوم چوچقلىر . . .
اوت ؛ بن اونلرك اميد بخش رخشلرنده بر
چوچق معصوميتي كوريريم ؛ بردن تحصيل
ايدن طالع بنه لكلى رتمونيتلرينى آكلاتمق
ايسر لر .

لكن اى سوكل بيليرميسكز ؟ بو خواب
نوشين خيالك دم بيدارى سى حزين اولور .
بن ، بر دقيقه سنه بيك عمر جاودانى فدا
ايتديكم بوله دلفريب خياللردن حقيقه رجوع
ايدنجه الك اول ، اونكله بر بر مزه بيكانه
اولديغمزى آجي بر تحسر ايجنده حس ايدرك
آغلام . اوت ؛ بز بر بر مزه بيكانه . او قدر
بر بر مزه بيكانه . . . حتى تصادف زده
نظرمزك تقابلندن روحلرمز كوز بيلكرمك
ايجنده مهالكاه اويشور كده ، قبللرمز ،
زوالى رنجيده قبللرمز دوداقلرمزك اوزرنده
تزه شير كده بيكانه . . . اووف ؛ حياك بو
بيكانه لكلى فقط ؛ اميد وادم .
الب بو انفعال كيجهك .

ينه بركون اونك بنه وسوئلى پارمقلى نم
حار و حريض اللرمك ايجنده تتركن بن
اودقيقه ده ، تكميل حسيات سودا و روايه مى
ايقاظ ايدن اودم مسعوده ، بتون ماضيه كي
چكلكلى اونونورق اونك قولاغنه شو
سوزلى فيصله ايه جف :